

РЕШЕНИЕ

№ 1295

гр. София, 25.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 10 състав, в публично заседание на 29.01.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Стоянова

при участието на секретаря Теменужка Стоименова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10981** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Образувано е по искова молба от Н. Х. Х. срещу главна дирекция „Изпълнение на наказанията“. Искът е предявен на основание чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, вр. чл. 203 и сл. от АПК. Претендира се обезщетение за причинени вреди в размер на 600 лв., посочени като претърпени от незаконосъобразен административен акт – отказ за преместване рег. № 14621 от 13.12.2014 г., издаден от главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, отменен със заповед № ЛС-04-205/13.02.2015 г., издадена от министъра на правосъдието, представляващи заплатено възнаграждение за адвокат в размер на 500 лв. и пътни разходи в размер на 100 лв., заедно със законната лихва от 13.02.2015 г. до окончателното изплащане на претендираната сума.

Ответникът главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ изразява становище за неоснователност на исковата претенция.

Прокуратурата дава заключение за неоснователност на исковата претенция.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установени следните обстоятелства по делото:

С молба, вх. № Г-596/14.11.2014 г. Н. Х. Х., чрез адвокат Н. Г. е отправил искане до главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да бъде преметен

от ОЗ [населено място] в ОЗ [населено място]. Молба със същото съдържание е била подадена и на 18.11.2014 г., като същата е била регистрирана с вх. № Г-600/18.11.2014 г. По искането е налице произнасяне на административния орган, обективирано в писмо рег. № 14612/13.12.2014 г., съдържащо изявлението, че лишеният от свобода Н. Х. Х. следва да изтърпи наказанието си в затвора в [населено място]. От събраните по делото доказателства се установява наличието на подадена жалба от адвокат Н. Г. като пълномощник на Н. Х. Х., подадена до главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, рег. № Ж-611/09.12.2014 г. срещу заповед № 4/05.12.2014 г. на началника на затвора в [населено място] за преместване на Н. Х. Х. в затворническо общежитие „Атлант“, [населено място]. От събраните по делото доказателства се установява, че писмо, рег. № № 14612/13.12.2014 г., издадено от главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е било обжалвано по административен ред пред по-горестоящия административен орган, като същото е било отменено със заповед № ЛС-04-205/13.02.2015 г. на министъра на правосъдието и преписката е била върната на главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за ново произнасяне съобразно мотивите на заповедта (при новото произнасяне е била издадена заповед № Л-1387/27.02.2015 г.). От обстоятелствената част на посочената заповед се установява, че производството по обжалването е било образувано по жалба рег. № 94-Н-10/14.01.2015 г. и жалба рег. № 94-Н-10/04.02.2015 г., подадени от адвокат Н. Г. като пълномощник на Н. Х. Х., като същото е било образувано по реда на чл. 81 и сл. от АПК, във връзка с чл. 62, ал. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Като доказателство по спора е представен (на същия се основава и исковата претенция) договор за процесуално представителство, правна защита и съдействие, сключен на 23 декември 2014 г. между Н. Х. Х. в качеството му на клиент и адвокат Н. Г., с посочено описание и предмет на договора - правни консултации, защита и съдействие, изразяващи се в изготвяне на жалби до министъра на правосъдието за административното обжалване по постановени откази на главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ по молбите за преместване на Н. Х. Х. от затвора в [населено място] в затвора в [населено място], както и всякакви други правни действия във връзка с административното обжалване. Договореното възнаграждение за осъществената правна помощ, защита и съдействие е в размер на 500 лв., като в договора е отбелязано наличието а извършено плащане на 30 май 2015 г. Съгласно договора страните договарят заплащане от клиента на направените от адвоката пътни разходи в размер на 100 лв. за извършеното пътуване на 23 декември 2014 г. от [населено място] до затворническо общежитие „Атлант“, [населено място], като съгласно договора тази сума е била платена на 24 януари 2015 г. Като доказателства по спора са представени 4 броя билети за пътуване, издадени съответно от [фирма] за пътуване от [населено място] до [населено място] на 23 декември 2014 г. с посочена цена на същия от 20.00 лв., билет за пътуване от [населено място] до [населено място] на 23 декември 2014 г. с посочена цена на същия от 13, 65 лв., издаден от [фирма], билет за пътуване от [населено място] до [населено място] на 23 декември 2014 г., издаден от [фирма] за сумата от 3 лв., билет за пътуване от [населено място], издаден от [фирма] с посочена цена в размер на 15 лв.

При съобразяване на установените по делото обстоятелства, исковата претенция се определя като допустима, но като неоснователна, като съдът съобразява мотивите, съдържащи се в тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на Върховния

административен съд.

Предявеният иск е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, като претендираното обезщетение за вреди е в размер на 600 лв. (главница), посочени като претърпени от незаконосъобразен административен акт – отказ за преместване рег. № 14621 от 13.12.2014 г., издаден от главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, отменен със заповед № ЛС-04-205/13.02.2015 г., издадена от министъра на правосъдието, представляващи заплатено възнаграждение за адвокат в размер на 500 лв. и пътни разходи в размер на 100 лв., заедно със законната лихва от 13.02.2015 г. до окончателното изплащане на претендираната сума. От събраните по делото доказателства се установява, че с молба, вх. № Г-596/14.11.2014 г. Н. Х. Х., чрез адвокат Н. Г. е отправил искане до главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да бъде преметен от ОЗ [населено място] в ОЗ [населено място]. Молба със същото съдържание е била подадена и на 18.11.2014 г., като същата е била регистрирана с вх. № Г-600/18.11.2014 г. По искането е налице произнасяне на административния орган, обективизирано в писмо рег. № 14612/13.12.2014 г., съдържащо изявлението, че лишеният от свобода Н. Х. Х. следва да изтърпи наказанието си в затвора в [населено място]. От събраните по делото доказателства се установява, че писмо, рег. № № 14612/13.12.2014 г., издадено от главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е било обжалвано по административен ред пред по-горестоящия административен орган, като същото е било отменено със заповед № ЛС-04-205/13.02.2015 г. на министъра на правосъдието и преписката е била върната на главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за ново произнасяне съобразно мотивите на заповедта (при новото произнасяне е била издадена заповед № Л-1387/27.02.2015 г.). От обстоятелствената част на посочената заповед се установява, че производството по обжалването е било образувано по жалба рег. № 94-Н-10/14.01.2015 г. и жалба рег. № 94-Н-10/04.02.2015 г., подадени от адвокат Н. Г. като пълномощник на Н. Х. Х., като същото е било образувано по реда на чл. 81 и сл. от АПК, във връзка с чл. 62, ал. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Приложимостта на чл. 203 от АПК предпоставя вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Доколкото правната регламентация на посочените искове, включително и на предявения в чл. 203 от АПК е непълна, то и разпоредбата на чл. 203, ал. 2 от АПК предпоставя приложимост на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Така регламентирана отговорността е пълна, защото е за всички претърпени вреди, които съгласно чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди са в причинна връзка с незаконосъобразни актове, фактически действия или бездействия на длъжностни лица или административни органи при или по повод изпълнението на административна дейност. Във всички случаи, обаче реализирането на посочената отговорност съобразно чл. 204, ал. 1 от АПК предполага отмяната на административен акт по съответния ред. Във всички случаи също така освен наличието на вреди реализирането на отговорността на

държавата предполага и изисква тези вреди да са причинени от отменения като незаконосъобразен административен акт. Във всички случаи също така освен отмяната на съответния административен акт следва да е доказана вреда от отменения като незаконосъобразен административен акт и да е доказана причинна връзка между акта и настъпилите вредоносен резултат. Това е и първият въпрос, който подлежи на изследване в производството пред настоящата инстанция, както и разбира се въпроса относно обективното наличие изобщо на вреди. Отговорът на тези въпроси следва да бъде даден въз основа на установените фактически обстоятелства и приложимите правни разпоредби за съответните периоди от исковата претенция. Доказана е първата от предпоставки за реализиране на отговорността, а именно обстоятелството на отменен незаконосъобразен административен акт. От събраните по делото доказателства се установява, че писмо, рег. № № 14612/13.12.2014 г., издадено от главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е било обжалвано по административен ред пред по-горестоящия административен орган, като същото е било отменено със заповед № ЛС-04-205/13.02.2015 г. на министъра на правосъдието и преписката е била върната на главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за ново произнасяне съобразно мотивите на заповедта (при новото произнасяне е била издадена заповед № Л-1387/27.02.2015 г.).

Не са доказани, обаче другите две предпоставки, а именно на настъпили вреди и обстоятелството на наличието на причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилите вреди. Разпоредбата на чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди предвижда, че държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. На обезщетение подлежат действително настъпилите вреди, които са в пряка причинна връзка с отменения незаконосъобразен акт и са пряка и непосредствена последица от него. Действително, разноските, направени от физическото лица за адвокатско възнаграждение във връзка с обжалване на административния акт, който е отменен като незаконосъобразен са пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт и представляват имуществени щети по смисъла на чл. 4, връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съобразно мотивите, съдържащи се в тълкувателно решение № 1 от 15 март 2017 г. на Върховния административен съд едно от условията на чл. 204, ал. 1 от АПК за допустимост на иска за реализиране на отговорността на държавата и общините за вреди по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е административният акт да е отменен по съответния ред, който е обжалван по административен и/или съдебен ред. Това обжалване, във всичките му фази, включително и чрез касация - за индивидуалните административни актове пред Върховния административен съд и за наказателните постановления пред административните съдилища, не е задължително да бъде осъществено с помощта на адвокат, но както бе отбелязано по-горе, гражданинът изключително трудно, почти невъзможно би се справил със съдебното обжалване без неговата помощ. В подкрепа на това становище е въведеното с чл. 284, ал. 2 от ГПК задължително приподписване на касационната жалба до Върховния касационен съд от адвокат.

Следователно, след като едно от условията на АПК за образуване на производство по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е

административният акт да е отменен по административен и/или съдебен ред и след като в тези производства гражданинът е ползвал адвокатска защита, защото не е могъл сам да се защити, то хонорара, платен на адвокат за осъществяване на тази защита не е нищо друго, освен имуществена вреда, която е в пряка причинна връзка с отменения като незаконосъобразен административен акт и е непосредствена последица от него, а не неприсъщ или луксозен разход. Неразделната взаимовръзка между издадения отказ и потърсената от лицето адвокатска защита е пряка и непосредствена, тъй като те се намират в отношение на обуславяща причина и следствие - гражданинът не би потърсил адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден акт, увреждащ неговите законни права и интереси. Безспорно, потърсената адвокатска помощ и платения адвокатски хонорар е пряка и непосредствена последица от издадения отказ, тъй като обжалването на този акт е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето, което твърди, че не е виновно и че неговите права са накърнени неправомерно от административния орган. В процесния случай, обаче от събраните по делото доказателства не са доказаха претърпените вреди. Както се посочи по-горе в мотивите на това съдебно решение, като доказателство по спора е представен (на същия се основава и исковата претенция) договор за процесуално представителство, правна защита и съдействие, сключен на 23 декември 2014 г. между Н. Х. Х. в качеството му на клиент и адвокат Н. Г., с посочено описание и предмет на договора правни консултации, защита и съдействие, изразяващи се в изготвяне на жалби до министъра на правосъдието за административното обжалване по постановени откази на главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ по молбите за преместване на Н. Х. Х. от затвора в [населено място] в затвора в [населено място], както и всякакви други правни действия във връзка с административното обжалване. Съгласно т. 2 от договора за осъществената правна помощ, защита и съдействие адвокат Н. Г. следва да получи възнаграждение в размер на 500 лева, платими на части в срок до 31 май 2015 г.

Начинът на плащане не е уговорен между страните. Несъмнено е обстоятелството, че плащането не е било осъществено в момента на сключването на договора на 23 декември 2014 г. В т. 3 от договора (извършено плащане) е налице отбелязване, че е било извършено плащане на 30 май 2015 г. в пълен размер. С оглед на обстоятелството, че договорът е бил сключен на 23 декември 2014 г., към която дата несъмнено не е било извършено плащане по същия, че договорът носи подписите на двете страни по него, които подписи са били положени именно на 23 декември 2014 г. (налице е посочване на тази дата под подписите на двете страни по договора), с оглед на обстоятелството, че в договора е налице допълнително вписване за извършено плащане на сумата от 500 лв. на 30 май 2015 г., без да са налице подписите на страните по договора (доколкото същите се били положени на 23 декември 2014 г.), следва несъмнения извод, че липсват подписи на страните по договора относно получаването, респективно заплащането на договореното възнаграждение за адвокат в размер на 500 лв. Това обстоятелство обосновава извода, че не е доказано извършеното плащане в размер на 500 лв. по договора, което от своя страна обосновава извода за недоказване на обстоятелството на претърпени

вреди, изразяващи се в заплащане на възнаграждение за адвокат. При съобразяването на това обстоятелство не може да се приеме, че този договор има характера на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорира, но и заплатила възнаграждение за адвокат. От събраните по делото доказателства не се установява и доказването на твърдените за извършени и заплатени разходи за транспорт на адвоката в размер на 100 лв. Съгласно договора страните договарят заплащане от клиента на направените от адвоката пътни разходи в размер на 100 лв. за извършеното пътуване на 23 декември 2014 г. от [населено място] до затворническо общежитие „Атлант“, [населено място], като в договора е направено отбелязване, че тази сума е била платена на 24 януари 2015 г. Като доказателства по спора са представени 4 броя билети за пътуване, издадени съответно от [фирма] за пътуване от [населено място] до [населено място] на 23 декември 2014 г. с посочена цена на същия от 20.00 лв., билет за пътуване от [населено място] до [населено място] на 23 декември 2014 г. с посочена цена на същия от 13, 65 лв., издаден от [фирма], билет за пътуване от [населено място] до [населено място] на 23 декември 2014 г., издаден от [фирма] за сумата от 3 лв., билет за пътуване от [населено място], издаден от [фирма] с посочена цена в размер на 15 лв.

Както се посочи и по-горе в мотивите на това съдебно решение, договорът е подписан от страните на 23 декември 2014 г., като това е датата, която е посочена непосредствено под положените подписи на страните. В договора е налице допълнително отбелязване, че е заплатена сумата от 100 лв. на 24 януари 2015 г., като по отношение на заплащането на тази сума не са налице подписи на страните. Както се посочи подписите на страните са били положени на 23 декември 2014 г. и е достатъчно разколебан извода, че същите биха могли да се отнесат към бъдещо събитие, твърдяно за осъществило се на 25 януари 2015 г.. Тази съдебна инстанция съобразява и обстоятелството, че от събрание по делото доказателства не може да се направи и извода, че осъществените пътувания, по отношение на които са представени билети за пътуване са били осъществени именно от адвокат Н. Х. Г. във връзка с отмяната на постановления отказ. Дори и да са били осъществени тези пътувания, те са осъществени с цел сключването именно на договора за процесуално представителство, правна защита и съдействие, но не и цел отмяната на административния акт.

При съобразяването на тези обстоятелства следва несъмнения извод за недоказаност на обстоятелството на настъпили вреди, представляващи заплатено възнаграждение за адвокат в размер на 500 лв. и пътни разходи в размер на 100 лв. При неоснователност на тази искова претенция, като неоснователна се определя и исковата претенция за лихви.

От страна на ответника е направено искане за присъждане на възнаграждение за юрисконсулт, което с оглед да приложимите законови норми към момента на предявяване на исковата молба, се определя като неоснователно. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди обн., ДВ, бр. 94 от 29.11.2019 г., § 5, се създава алинея 4,

съгласно която съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. Съгласно §6, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, този закон се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила. Несъмнено е обстоятелството, че исковата молба, по която е било образувано адм.д. № 10981/2019 г. е подадена преди влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Към момента на подаването на исковата молба е в сила текста на чл. 10, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, обн. ДВ, бр. 43 от 2008 г., съгласно който ако искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне, както и чл. 10, ал. 3, съгласно който, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Разноските по производството, по аргумент от чл. 75 и чл. 76 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК са средствата за възнаграждение на свидетели и вещи лица, т. е. разноските, направени по процесуалните действия, които страната е искала да бъдат извършени. По аргумент от горните текстове на ГПК и нормата на чл. 10, ал. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, отговорността на загубилия делото ищец за разноски се ограничава само до разноските по производството, като тази норма се явява специална спрямо чл. 78, ал. 8 от ГПК. След като ответникът не е извършвал разноски за свидетели и вещи лица няма какви разноски да му бъдат присъждани.

Като взе предвид направените фактически и правни изводи, съдът

РЕШИ

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от Н. Х. Х. срещу главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с който се претендира обезщетение за причинени вреди в размер на 600 лв., посочени като претърпени от незаконосъобразен административен акт – отказ за преместване рег. № 14621 от 13.12.2014 г., издаден от главния директор на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, отменен със заповед № ЛС-04-205/13.02.2015 г., издадена от министъра на правосъдието, представляващи заплатено възнаграждение за адвокат в размер на 500 лв. и пътни разходи в размер на 100 лв., заедно със законната лихва от 13.02.2015 г. до окончателното изплащане на претендираната сума.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд, с връчване на преписи за страните по чл. 138 от АПК.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: